

Privatisering av VA-tjenester

Diskusjoner om privatisering av forskjellige offentlige tjenester i Norge har pågått i en årrekke. I den senere tid har også VA-sektoren kommet i fokus i disse diskusjonene. Det synes å være flere årsaker til dette. For det første har de store franske og engelske selskapene som driver innen VA-bransjen begynt å interessere seg også for det norske markedet. For det andre er kvalitetskravene til disse tjenestene stadig økende, samtidig som kravene til kostnadseffektivitet også skjerpes, idet vann- og avløpsavgiftene regelmessig økes i de fleste kommuner.

Kjøp av private deltjenester innen VA-sektoren har hatt og har et økende omfang i de fleste kommuner. Det er åpenbart at private aktører kan bidra positivt til å heve det faglige nivå i sektoren. Økt bruk av privat fagkunnskap og erfaring er både ønskelig og hensiktsmessig. Dette er imidlertid ikke det vi forstår med begrepet "privatisering". Privatisering i egentlig forstand innebærer at omfattende deler av virksomheten - i enkelte tilfeller **hele** virksomheten - settes bort på langtidskontrakt til en privat entreprenør.

Diskusjonen om privatisering av VA-tjenester har også pågått i våre naboland Danmark og Sverige i flere år, men hittil er det svært få kommuner som har satsset på dette alternativet. Mulighetene for å få reduserte VA-avgifter er naturlig nok et interessant moment for politikerne, og dette vil kanskje kunne bli en virkning av privatisering. Men samtidig foreligger det en viss usikkerhet om servicenivået vil bli opprettholdt og om selve anleggene vil bli vedlikeholdt og utviklet på en forsvarlig måte.

Vann- og avløpstjenester er vitale basistjenester for innbyggere og næringsliv i en kommune. De kommunale myndigheter må derfor til enhver tid ha kontroll med virksomheten, samtidig som de har en forpliktelse til å drive disse tjenestene så kostnadseffektivt som mulig innenfor de rammer som gis av sentrale myndigheter. Dette er en stor utfordring både for fagfolk og politikere i kommunene, og nye måter å løse oppgaver på kan være verdt å vurdere.

Privatisering som en mulighet bør derfor kommunene få belyst fra alle sider, inklusive forholdet til de ansatte som i dag yter disse tjenestene, og kvalitets-sikkerhet og pris for VA-tjenestene.

VA- virksomheten er og vil imidlertid fortsette å være en monopolvirksomhet. Overtar private et vannverk, vil mulighetene for unndragelse av kontroll bli stor når det er gått en tid, fordi det offentlige vil måtte redusere sin fagkompetanse. De private selskap vil da i noen grad kunne påvirke betingelsene. Vi tror det bør vurderes meget nøye dersom man vil erstatte kommunalt monopol med privat monopol.

NORSK VANNFORENING